

ҮЗЕЖИР НАЧЫБАЭЖОВ

Корофлу

25

1937

30 АПРЕЛ

1962

1962

3417

792.42

h 33

ССРИ халг артисти, Дөвлөт мукафаты лауреаты
 Үзеир НАЧЫБЭЈОВ

24096

25186

78 (сч)

М. Ф. Ахундов алына
 Азербайжан Республикасы
 КИТАПХАНАСЫ

ОПЕРА ҮЗЭРИНДЭ НЕЧЭ ИШЛЭМИШЭМ

Мэн, «Короглу» операсы үзэриндэ ишлэркэн гаршыма муасир мусиги мэдэнижэти наилижэтлэриндэн истифада едэрэк, формача милаи опера жаратмаг вэзифэсини гојмуш идим. Операнын мээмунуна кэлинчэ, о, Короглу хаггында эсэрин либреттосунун эсасыны тэшкил едэн халг дастанлары материаллары илэ мүүжэн едилир. Белэ бир вэзифэни јеринэ јетирмэк үчүн бэстэкардан јалныз нэээри назырлыг дејил, хэмчинин, халг јарадычылыгыны дэриндэн өјрэнмэк, инчэсэнэт ишчисинэ, халгла, онун баша дүшэчэји дилдэ данышмага имкан верэн стили мэнимсэмэк тэлэб олунурду. Бу, элбэттэ, о демэк дејилдир ки, мэн чалғыдан назыр мелодиялар көтүрмүшэм. Бурада эһэмјјэтли чэһэт бүтүн операны халг мусигиси рунунда јазмагдан ибарэтдир.

Короглу өзү ашыгдыр өз онун дастаны ашыглар тэрэфиндэн охунур, буна көрө дэ операда эсас стил—ашыг стилидир. Бу, хүсусилэ 3-чү өз 4-чү пэрдэлэрдэ, Короглу ролунда һисс едилир. Муғаматдан исэ мэн башлыча олараг, ханын өз онун сарај адамларынын характеристикасы үчүн истифада етмишэм.

«Короглу» операсында опера эсэринэ мэхсус һамы элементлэр—аријалар, дуэтлэр, ансамбллар, речитативлэр вардыр. Лакин бунларын һамысы Азербайчан мусиги фолклорунун эсасыны тэшкил едэн мэгамлар үзэриндэ гурулмушдур.

Операда лејтмотивлэр системи дэ тэтбиг едилмишдир. Бунлардан бири операнын башлангычында ешидилэн өз сонра да тез-тез тэјрар едилэн лејтмотив—кэндли күтлэлэринин мээлум вэзијјэтини характеризэ едир өз һэр дэфэ ханын зүлмүндэн бэһс едилдикдэ ешидилир.

Икинчи лејтмотив, халгын цигилаби эһвали-руһијјэсини, боғуг, лакин һэр дэгийэ заһирэ чыхмага назыр гээзэбини тэсвир едир. Бу лејтмотив һэр дэфэ ешидилэркэн халгын артан наразылыгыны, Короглунын интигамыны хана хатырладыр.

Үчүнчү лејтмотив—Короглуны севэн өз өз һэјатыны бу севки уғрунда фэда етмэјэ назыр олан Никарын тэ'сирли сурэтини тэсвир едир.

Балет һиссэсини исэ, мэн XVII эср мусигиси стилиндэ јазмышам.

Ү. ҺАЧЫБЭЈОВ.

ССРИ халг артисти, Дөвлэт мукафаты лауреаты
БҮЛБҮЛ

Мэни «Короглу» операсы чох-чох севиндирир. Бу опера, Азербайчан халгынын бөјүк гэһрэманыг дастаны олан Короглуны нэслимизэ бэдиш бир шэкилдэ көстэрир.

С. ВУРҒУН,

«КОРОГЛУ» ОПЕРАСЫНЫН БИРИНЧИ ПРОГРАМЫ

ÖMƏKĐAR İNCESONƏT XADİMİ QOMPOZİTOR

YZEİR HAÇƏBƏJOVUN

JENİ AZƏRBAYCAN OPERASİ

KOROĞLU

5 pərdədə

Syeəti azərbaycan xalq epöstanədən alınmışdır

Təqəst M. S. ORDUBADƏNƏNDƏR

Quruluş-rəsp. əməkd. artistİ İ. HİDAJƏTƏDƏNİNDİK

Tərlicə-tərasmlardan ərədəş

R. MUSTAFƏJEV İYƏ M. SAĞBAYANƏNDƏR

PROGRAM

Rovşan	Bəyl-Bəyl <i>(məhkəmə artist əvəzlədi)</i>
Alı	Həqverdiyev Xanlar
Nigar	Cylara
Həsən xan	Başpərvə M. T. <i>(rəsp. əməkdəş artist)</i>
Fətəllə-xan	Zylalov Ə.
İbrahim xan	Mustafəyev B. A.
Həmzə-bəy	Hüseynov H. B.
Nadim (tələk)	İskəndərov Q. Q.
Xanəndə qız	Pəşəyeva M. M.
Nadir	Zylalov Q.
Vəli	Tahirəv R.
Ejvaz	Səbqov Ə. O.
Polad	Topcivan Q. Q.
Fərrax	Tahirəv R. V.
Əjan	Zylalov Q.
	Axasquliyev S.
	Rzəyev H. Q.
Çarç	Tahirəv R. V.
	Şirzad
Prima-balerina	T. Almaz-zadə

Xorəmeyster Cəfəman J. A.
2-ci xorəmeyster Bursəyev Q. Z.
Baletmeyster Arəzəv L. L.
Qonsertmeysterlər: Rəhmətov L. I.
Qasıyev V. M.
Fərdəyeva N. N.

Quruluş hissəsi əvəzlədi Nəjdəyev V. A.
Rejissor Rzəyev Hüseyn
Rejissor-administrətor Jəhənzadəv L. V.
Rejissor-İnsəbrənt Məzəyev B. X.

Dəqorəstijə səxi meydiri	Filippov A. J.
Dyqərlik	Səadət V. F.
Tələk	Həqverdiyev P. Q.
Qlax	Xəməyeva
Parəyeməker	Ozlovaştin V.
Təxə-İpəq	Axəzənov M. V.
	Məyovdəyev N. N.
Məxənik	Kəliyevski A.
Bütəlfərtijə	Jəhmətəski J.
Ajəqçəkə	Səvərov V.

Əil Məxəmət Məyovdəyev Nəvəskəli 21111-17 İ. Səfərlis 46 1763 Təlxəv 4000
B. İpəqçiyevdən «Qələ Səy» mətbəəsi. Bakı, Jəhəz pəncəv kət., 84.

Respublikanın xalq artisti
İsmayıl HİDAJƏTƏDƏ

Mən, bəstəkar Yzeir Haçəbəyovun «Koroğlu» operasını həzəcanla dinlədim. İstər-istəmiz onun ingiləbdən əvvəlki operalarının tamışaları xatirində çanlandı... O tamışaların guuruşu solğun, ifaçıların da həvəskarlar idi. Bəyuk meğzədə Azərbaycan operasının jəlmiz indi mejdəna çixməsi tamışılə əjdəndir. Çarizm və müsəvət dövəründə jərədiçiyəliy üçün heç bir işərait jox idi. Bəstəkar jəlmiz indi əzad ilham və jərədiçiyəliy üçün imkan əldə etmişdir.

Sovet Azərbaycanı inkişaf edib jüksəldikçə, onun sənəti də bəj atyb jüksəlmişdir.

«Koroğlu» operası müəllifin tamışaçılarınəməzə kəzəl hədiçəsindir.

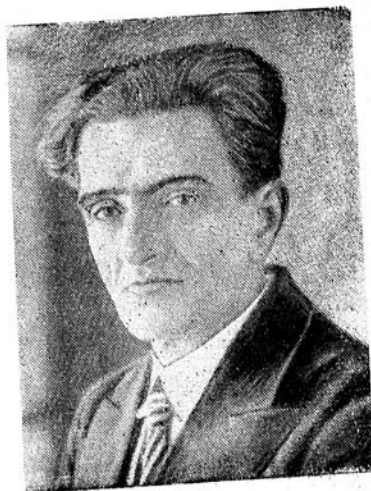
Abbəs Mirzə ŞƏRİFZƏDƏ.

Эмәкдар инчәсәнәт хадими
Рүстәм МУСТАФАЈЕВ

Эмәкдар инчәсәнәт хадими
Мушер САКИЈАН

Эмәкдар инчәсәнәт хадими
Јаков ГРОССМАН

ССРИ халг артисткасы.
Дәвләт мұкафаты лауреаты
Гәмәр АЛМАСЗАДӘ

Азәрбајчан халг рәгсинә хас олан бүтүн инчәлик вә көзәллији бөјүк бәдици зөвг, мәһарәт вә исте'дадла ифа едән Азәрбајчан халгынын жөркәмли сәнәткары Гәмәр Алмасзадәннин «Короғлу» рәгсләри Москва тамашачыларыны вәлһ етди.

Оун ифасында Азәрбајчан рәгси санки Низами—Фүзули китабларында мина илә нәгши олуңмуш нәфис миниатүрләрин чанлы сурәтини тәмсил едир.

О. В. ЛЕПЕШИНСКАЈА

«Советскаја музыка» журналы
1938—№ 5

...1909-чу илдэ Бахыда «Зэнбур» адлы жүлжү мачмуэси нэшир олуңурду. Бу мачмуэдэ «Лејли вэ Мачнун», «Әр-арвад», «О олмасын бу олсун» кими эсэрлэр жаратмыш Үзејир Һачыбајова бир карикатура чэкилмишди. Үзејир бу шэкилдэ белэ көстэрилмишди: ајағында чарыг, әжиндэ чырыг архалыг, элинде смычок вэ сол тэрәфиндэ бир нэфэр зурна чалырды. Бу зурнанын ичиндән исэ нотлар чыхырды. Карикатурачы демэк истэјирди ки, «Бир буна бахын һа, Үзејир Һачыбајов зурнадан нот жаратмаг истэјир!»

Мән арзу едирәм, елэ бир гүдрәтим олајды ки, Үзејир Һачыбајова мачмуэдэ карикатура чэкәнлэри жарым саатлыға дигилдиб «Короғлу» операсыны онлара көстәрәјдим...

Мирзэаға ӘЛИЈЕВ.

«Коммунист» гәзети
15 сентнабр 1945-чи ил

Үзејир Һачыбајовун јени «Короғлу» операсы мусиги хэзинәмизэ бөјүк бир һадијјәдир.

Гара ГАРАЈЕВ.

Үзејир бу сон эсэри илэ бүтүн кечмиш эсэрләрени жеридэ бурахмыш, халгын гәлбинин дәринликләринэ гәдәр ишлэјчэк бир эсэр жаратмышдыр. Бу эсэрэ бахдыгча, мусигини динләдикчэ инсан дүшүнүр, зөвг алып, ганадланыр. Үзејирин бу эсэри мусиги чәһәмиздэ чох бөјүк бир гәләбәдир.

Бу эсэр халгымыз тәрәфиндән севиләчэк вэ узун илләр сәһнәмиздэ јашајачагдыр.

Сүлејман РҮСТӘМ.

ССРИ халг артисти, Довләт мұкафаты лауреаты
НИЈАЗИ

ӘСЛ ХАЛГ ИНЧЭСӘНӘТИ

Ү. Һачыбајовун «Короғлу» операсы әсл халг инчәсэнәти эсәридир.

Операнын мусигиси, иштирак едәнләрин образы—чанлы, еһтираслы, рәгсләри исэ чазибәлидир.

Гурулушун бу әламәтләри сәјәсиндэ, узаг кечмишин бу леңендар епосу, әзиз вәтәнимизин социалист инчәсэнәти хэзинәсинә дахил олур.

Москва шаирләри групу: Павел АНТАКОЛСКИ
Маргарита АЛИЈЕР
Павел ПАНЧЕНКО

1962-чи ил 30 апрел

ИШТИРАК ЕДЭНЛЭР:

Короғлу — Республиканын эмэкдар артисти Л. М. ИМАНОВ
Алы — М. Т. БЭДИРОВ
Никар — ССРИ халг артисткасы МАЈА ГУЛИЈЕВА
Ермәнистан ССР эмэкдар артисткасы А. ТҮТҮНЧИЈАН
Республиканын эмэкдар артисткасы Ф. Ј. ЭЪМЭДОВА
Республиканын эмэкдар артисткасы Ф. Р. МУРАДОВА
Һәсән хан — Түркмәнистан ССР эмэкдар артисти К. РИЗАЈЕВ
Республиканын халг артисти А. Б. БҮНЈАДЗАДЭ
Ибраһим хан — Республиканын эмэкдар артисти Ч. К. ГАФАРОВ
Һәмзә бәј — Ф. М. МЕЪДИЈЕВ
Еһсан паша — М. А. ТОПЧЫЈЕВ
Төлхәк — Республиканын эмэкдар артисти К. Ј. МЭММЭДОВ
Ханәндә гыз — Республ. эмэкдар артисткасы Р. М. ЧАББАРОВА
Надир — А. А. АЈРИЈАН
Вәли — И. Һ. МЭММЭДОВ
Ејваз — А. Р. ҺҮСЕЈНОВ
Полад — И. Һ. МЭММЭДОВ
Фәрраш — " Ј. Ј. ЈАГУБОВ
Ә'јанлар — Республиканын эмэкдар артисти Г. Ә. ЗҮЛАЛОВ
Азәрбајжан ССР вә Түркмәнистан ССР эмэкдар артисти
Х. М. ҺАГВЕРДИЈЕВ
Республиканын эмэкдар артисти Һ. Б. ҺҮСЕЈНОВ
С. Е. НЕВЕДОВ
Р. В. ТАЪИРОВ
Ј. Ј. ЈАГУБОВ.
Г. Ә. ЗҮЛАЛОВ
Чарчылар — Х. М. ҺАГВЕРДИЈЕВ
Ј. Ј. ЈАГУБОВ
В. Б. ЛОКШИН.
К. ҺҮСЕЈНОВ

Тамашанын мусиги рәһбәри вә дирижору

НИЈАЗИ

Дирижорлар—Республиканын халг артисти
ЭШРӘФ ҺӘСӘНОВ
Республиканын эмэкдар инчәсәнәт хадими
В. М. ТРАХИМОВИЧ
Гурулушчу—республиканын халг артисти
М. Ә. МЭММЭДОВ.
Рәссамлар: Ә. Ч. ФӘТӘЛИЈЕВ
республиканын эмэкдар инчәсәнәт хадими
И. Ә. СЕЈИДОВА
Кејим ескизләри рәссамы—республиканын эмэкдар инчә-
сәнәт хадими, Дөвләт мұкафаты лауреаты
К. КАЗЫМЗАДЭ.
Хормејстерләр—республиканын эмэкдар артисти
МӘЛИКОВ Н. М.
ӘЛИЈЕВ Ј. Б.
Рәгсләрин гурулушчусу—Тажикистан ССР халг артисти
К. Р. ВАЛАМАТЗАДЭ

Республиканын халг артисти
Мехди МЭММЭДОВ

Эмәкдар инчәсәнәт хадими
Иззат СЕЈИДОВА

Əjüb ФЭТӘЛИЈЕВ

«Короғлу» сөзүн кениш мәнасында милли, чанлы халг жаратчылыгы чешмәсиндән гидаланмыш бир әсәрдир. Бу операнын мусигисиндә исте'дадлы вә гүдрәтли бир халгын гызгын нәфәси дујулур.

«Правда» гәзети
6 мај 1938-чи ил

Республиканын әмәкдар артисти
Лүтфијар ИМАНОВ

Республиканын әмәкдар артисткасы
Фирәнқиз ӘҺМӘДОВА

Короғлу операсынын мусигиси һәр шејдән әввәл, өз дәрин поезијасы илә инсаны вәләһ едир. Әсәрин мусигиси ајдын вә эмоционал олмагла бәрабәр, һәм дә орижиналдыр. Ү. Начыбәјовсүн бу әсәринин әһ гижмәтли чәһәти онун мусиги дилинин ајдынлығы, әлванлығы әсил хәлгилијиндә вә дәрин тәзмунундадыр.

«Комсомолскаја Правда» гәзети
2 апрел 1938-чи ил

Республиканын халг артисти
Агабаба БУНЖАДЗАДЕ

Мустафа ТОПЧЫЈЕВ

Мурсал БАДИРОВ

Республиканын эмекдар артисти
Чаваншир ГАФАРОВ

Фиридун МЕХДИЈЕВ

Республиканын эмекдар артисти
Казым МӘММӘДОВ

ЧӘНЛИБЕЛ СӘҺНӘСИ

*«Короглу» — ән-әнәләрин жеңилеклә үзви сурәтдә уйғунлаш-
дырылмасына парлаг нүмунәдир.*

«Советскаја култура» гәзети
20 мај—1959.

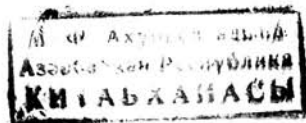
*Профессионал азәрбајҗан мусигисинин баниси, «Короглу»
операсынын муәллифи Үзејир Һачыбәјовун ады совет халҗлары
арасында шәһрәт газанмыш вә мәнәббәтлә јад едилир.*

С. ХРОМЧЕНКО

ТЕАТРЫМЫЗДА КЕЧМИШ 25 ИЛ ӘРЗИНДӘ ТАМАШАДА ИШТИРАК ЕТМИШ АРТИСТЛӘР:

- Короглу — Бүлбүл Јагуб Рзајев, Ширзад Һүсејнов, А. А. Дроз-
дов, Ибраһим Чәфәров, Һүсејн Әлијев, Л. Иманов
- Никар — Күләра Искәндәрова, Кнарик Григорјан, С. Гулијева,
С. Бағырова, Т. Бәдинова, В. Абышева, М. Титаренко,
Ф. Әһмәдова, Ф. Мурадова
- Һәсән хан — М. Т. Бағыров, А. Б. Бүнјадзадә, К. Л. Книжников,
М. А. Левин, Ч. Гафаров, Ф. И. Мустафајев,
С. Мәммәдов
- Ибраһим хан — В. А. Мустафајев, С. Мәммәдов, Ч. Гафаров,
В. А. Николски, Г. Әлијев, Һ. Ғ. Мәликов, Әждәр
Султанов.
- Еһсан паша — Ә. Зүлалов, Ф. Мәһдијев, М. Топчијев, Һ. Б. Һү-
сејнов, К. Һүсејнов.
- Һәмзә бәј — Һ. Б. Һүсејнов, К. Мәммәдов, Ф. Мәһдијев,
Р. Таһиров.
- Тәлхәк — Г. Искәндәров, Ә. Анатооллы, Һ. Б. Һүсејнов, К. Мәм-
мәдов, А. Р. Һүсејнов.
- Алы — Х. Һагвердијев, Елоглу, Әждәр Султанов, Ч. Гафаров,
М. Бәдинов, Г. Әлијев, М. Топчијев, Һ. Г. Рзајев.
- Ханәндә гыз — М. Пашајева, А. Рзајева, Р. Чаббарова, Баталбе-
кова, Ш. Гасымова, Ј. Кәләнтәрли, И. Карасјова,
Х. Гурбанова, О. Олимпијева, К. Һәсәнова.
- Рәггасә — Г. Алмасзадә, Ә. Алмасзадә, С. Мирәлијева, Р. Ахун-
дова, Т. Әлијева, Л. Вәкилова, Ч. Вәкилова, Х. Зүлфү-
гарова, Р. Сүлејманова.

24096

Баш режиссор — *Эмәкдар инжәсэнәт хадими* Ш. Б. БӘДӘЛБӘҖЛИ

Баш рәссам — Э. Ч. ФӘТӘЛИҖЕВ.

Баш балетмејстер — ССРИ халг артисти, Дөвләт мукафаты
лауреаты Г. Һ. АЛМАСЗАДӘ

Баш хормејстер — Республ. әмәкдар артисти Н. М. МӘЛИКОВ.

Театрын бәдии рәһбәри —

ССРИ халг артисти, Дөвләт мукафаты лауреаты НИҖАЗИ

Типография Объединенного издательства.
Проспект Нефтяников, 137.

ФГ 14596

Заказ № 2124

Тираж 1500

АРХИВ

1962

347